

I

(Usnesení, doporučení a stanoviska)

STANOVISKA

EVROPSKÝ HOSPODÁŘSKÝ A SOCIÁLNÍ VÝBOR

451. PLENÁRNÍ ZASEDÁNÍ 25. A 26. LEDNA 2009

**Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru k tématu Evropská občanská služba
(průzkumné stanovisko)**

(2009/C 218/01)

V rámci francouzského předsednictví Evropské unie požádal francouzský ministr zahraničních věcí a evropských záležitostí dopisem z 3. července 2008 Evropský hospodářský a sociální výbor o vypracování průzkumného stanoviska k tématu

„Evropská občanská služba“.

Specializovaná sekce Zaměstnanost, sociální věci, občanství, kterou Výbor pověřil přípravou podkladů na toto téma, přijala stanovisko dne 4. února 2009. Zpravodajem byl pan JANSON a spoluzpravodajem pan SIBIAN.

Na 451. plenárním zasedání, které se konalo ve dnech 25. a 26. února 2009 (jednání dne 25. února), přijal Evropský hospodářský a sociální výbor následující stanovisko 131 hlasy pro, 7 hlasů bylo proti a 9 členů se zdrželo hlasování.

1. Závěry a doporučení

1.1 EHSV iniciativu francouzského předsednictví velmi vítá. Zároveň by chtěl odkázat na doporučení Rady ze dne 20. listopadu 2008 o mobilitě mladých dobrovolníků v rámci Evropské unie ⁽¹⁾. Vzhledem k velké různorodosti systémů aktivního zapojení mladých lidí do společnosti lze k tuto otázku nejlépe řešit založením evropské iniciativy na tomto základě:

- spolupráce mezi dobrovolnými činnostmi přístupnými všem, neplacenými, vykonávanými svobodně, které mají vzdělávací aspekt (neformální učení) a vytvářejí sociální přidanou hodnotu;
- činnosti jsou časově omezené, jejich cíle, obsah, úkoly, struktura a rámec jsou jasně stanoveny a zároveň je při nich poskytována odpovídající podpora včetně právního a sociálního zabezpečení;
- činnosti mají rovněž evropský a nadnárodní kontext.

1.2 Aktivní zapojení do společnosti včetně mezinárodních výměn obzvláště u mladých lidí významně přispívá k rozvoji

osobnosti a rovněž k rozvoji organizované občanské společnosti v Evropě. Pro dobrovolníky představuje jedinečnou příležitost k formálnímu i neformálnímu učení a k získání sociálních a jazykových dovedností. To u nich může prohloubit smysl pro evropské občanství a posílit jejich záměr vyvíjet úsilí tímto směrem i později v životě. Zahrnutí dalších věkových skupin, včetně starších osob, do programu by umožnilo využít jejich životní zkušenosti. To má také pozitivní vliv na jejich zdraví a kvalitu života. Spolupráce lidí z různých věkových skupin při provádění dobrovolné činnosti může rovněž rozšiřovat porozumění mezi generacemi.

1.3 EHSV zastává názor, že by EU měla stanovit ambiciózní cíle pro širší zapojení občanů do občanské společnosti. Prvním krokem je provést doporučení, která EHSV vyslovil v předchozím stanovisku ⁽²⁾.

1.4 EHSV by tedy uvítal, kdyby členské státy zahájily spolupráci mezi subjekty, které organizují dobrovolnou činnost, aby tak existující formy dobrovolné činnosti získaly nadnárodní rozměr.

⁽¹⁾ 14825/08, JEUN 101.

⁽²⁾ Viz stanovisko EHSV k tématu Dobrovolná činnost, její úloha v evropské společnosti a její vlivy, zpravodajka: paní Koller (Úř. věst. C 325, 30.12.2006).

1.5 EU by mohla podporovat Evropskou občanskou iniciativu⁽¹⁾, která kombinuje politiky a aktivity pro výměnné programy přesahující dnešní zaměření na mládež. Jedním z cílů by mohlo být přispění k evropské integraci. Výbor považuje za přirozené, že by Evropská unie měla na tyto programy věnovat více finančních prostředků. To by mělo zpočátku umožnit, aby se současný podíl účasti na výměnných programech pro mládež zdvojnásobil a aby došlo k výraznému zvýšení počtu účastníků z jiných věkových skupin.

1.6 Výbor je přesvědčen, že je nutné se více zaměřit na znevýhodněné osoby a zejména na mládež, která má méně příležitostí.

1.7 Zásadním krokem je zajištění lepší spolupráce mezi existujícími státními a evropskými programy a odbourání technických překážek i otázek spojených se zdravotním nebo úrazovým pojištěním. Za tímto účelem by mohla Evropská unie zvážit koncepci výměnných programů, které splňují požadavky Unie na kvalitu. Kvalita dobrovolné činnosti v jakékoli podobě je důležitá a je třeba ji vhodnými prostředky zajistit.

1.8 Výbor považuje za důležité podporovat zapojení třetích zemí, které přispěje k úsilí EU o splnění cílů tisíciletí a k provádění evropské politiky rozvoje a humanitární pomoci.

1.9 EU rovněž potřebuje zhodnotit tuto oblast tím, že bude stimulovat a podporovat výzkum a také rozvíjet statistické složky.

1.10 Je třeba rovněž vyřešit otázky pojištění, zdraví a bezpečnosti. Dobrovolníci by po dobu své služby měli mít přiměřené sociální zabezpečení. Tento bod se však stává ožehavým v okamžiku, kdy se pravidla sociálního zabezpečení při výkonu přeshraniční dobrovolné činnosti liší stát od státu. EHSV by tedy chtěl Komisi povzbudit, aby v těchto otázkách hledala společné porozumění, a vyzývá členské státy a příslušné instituce k řešení těchto důležitých otázek.

1.11 EHSV si uvědomuje, že toto téma vyžaduje monitorování, a to např. v podobě konference. Té by se měly zúčastnit všechny státní orgány zajišťující tyto služby, Evropská komise a nevládní organizace, které působí v oblasti mládeže či dobrovolné služby, s cílem podporovat rozvoj rámce pro Evropskou občanskou iniciativu.

⁽¹⁾ V zájmu předcházení nedorozuměním v souvislosti s tím, že pojem „občanská služba“ má v různých členských státech různý význam, EHSV v tomto stanovisku používá pojem „občanská iniciativa“.

2. Východiska

2.1 EHSV si velmi cení toho, že jej francouzské předsednictví požádalo o vypracování průzkumného stanoviska k tématu Evropská občanská služba.

2.2 Avšak vzhledem k velké různorodosti systémů aktivního zapojení mladých lidí do společnosti, ať už se jedná o občanskou službu, dobrovolnou službu či jiné formy zapojení, musí mít evropská iniciativa jasný rámec a definici. EHSV je přesvědčen, že nejlepším způsobem, jak k této otázce přistupovat na Evropské úrovni, je přesáhnout tradiční občanskou službu a založit evropskou iniciativu na tomto základě:

- dobrovolná služba přístupná všem, neplacená, vykonávaná z vlastní vůle, která má vzdělávací aspekt (neformální učení) a vytváří sociální přidanou hodnotu;
- činnost je časově omezená, cíle, obsah, úkoly, struktura a rámec jsou jasně stanoveny a zároveň je při ní poskytována odpovídající podpora včetně právního a sociálního zabezpečení;
- činnost má rovněž evropský a nadnárodní kontext.

2.3 Mohla by mít název Evropská občanská iniciativa a zahrnovat širokou škálu tradic a postupů dobrovolné činnosti, které zahrnují také občanskou službu v jednotlivých členských státech.

2.4 Již Smlouva o založení Evropského společenství obsahovala ustanovení pro výměnu mladých pracovníků s cílem šířit a prohlubovat solidaritu mezi národy Evropy.

2.5 V předchozích stanoviskách o dobrovolné činnosti EHSV⁽²⁾ vyslovil několik doporučení včetně těchto:

- vyhlásit rok dobrovolníků a vydat bílou knihu o dobrovolné činnosti a aktivním občanství v Evropě;
- povzbuzovat vlády členských států k vytváření vlastní vnitrostátní politiky dobrovolné činnosti;
- členské státy by měly vypracovat rámcové právní podmínky, které stanoví právo vykonávat dobrovolnou činnost nezávisle na právním nebo sociálním postavení jednotlivce;
- na evropské úrovni je nutné mít k dispozici spolehlivé a srovnatelné údaje v této oblasti;

⁽²⁾ SOC/243. Stanovisko EHSV k tématu Dobrovolná činnost, její úloha v evropské společnosti a její vlivy, zpravodajka: paní Koller (Úř. věst. C 325, 30.12.2006).

— systém financování a také jednotlivé politické oblasti a programy EU by měly více podporovat dobrovolnou činnost a měla by být vytvořena přiměřená celoevropská infrastruktura pro podporu dobrovolné činnosti;

— zpřístupnit celoevropské dobrovolné programy všemu obyvatelstvu.

2.6 EHSV se domnívá, že i když k jistému pokroku došlo, mnohá doporučení a návrhy dosud nebyly realizovány. Svým stanoviskem EHSV opět zdůrazňuje, že je zapotřebí provést doporučení z předchozího stanoviska a rovněž zvýšit ambice pro konkrétní oblast dobrovolné činnosti, zejména pro dobrovolné služby.

2.7 EHSV věří, že občanská společnost musí být více zapojena do evropské integrace. Ambiciózní Evropská občanská iniciativa přístupná všem věkovým skupinám může také pomoci překlenout nedostatek důvěry, který panuje mezi řadovými občany a Evropskou unií. Podpora aktivního občanství je přínosem pro zásady svobody, demokracie, dodržování lidských práv a základních svobod, rovného postavení žen a mužů a nediskriminace v Evropské unií.

2.8 EHSV zdůrazňuje, že je nutné, aby se všichni lidé více a aktivněji zapojili do společnosti, především však mládež a znevýhodněné osoby, a posílit tak jejich smysl pro občanství a solidaritu. Spolupráce mezi členskými státy, Evropskou komisí a EHSV v oblasti občanské služby by měla být posílena.

2.9 Ve stávající Smlouvě se právní základ pro politiky mládeže a občanské aktivity nachází v článcích 149 a 151, což vylučuje jakoukoli harmonizaci právních předpisů, ale poskytuje EU možnosti, aby povzbuzovala ke spolupráci mezi členskými státy a podporovala výměny mládeže. Lisabonská smlouva trochu rozšiřuje záběr politik mládeže tím, že přidává zapojení mladých lidí do demokratického života v Evropě.

2.10 Lisabonská smlouva vytvoří po svém vstupu v platnost Evropský dobrovolnický sbor humanitární pomoci jako rámec pro to, aby mladí Evropané mohli společně přispívat na akce humanitární pomoci Unie.

2.11 V současné době se dobrovolné činnosti provádějí především prostřednictvím otevřené metody koordinace v rámci politik Evropské unie týkajících se mládeže, který má tři hlavní složky:

— podporu zapojení mladých lidí do aktivního občanství a občanské společnosti;

— podporu dobrovolných aktivit mezi mladými lidmi;

— zlepšení informovanosti mladých lidí a existujících informačních služeb pro mladé lidi, které mezi nimi podporují dobrovolné aktivity, napomáhají lepšímu porozumění a poznání mládeže.

2.12 Existuje několik důvodů k úvahám, jak zlepšit aktivní zapojení občanů do společnosti v Evropě. Evropská unie má za splnění cílů tisíciletí větší odpovědnost než jakýkoli jiný světadíl. Je jedním z největších světových dárců. Zapojení občanů Evropy do řešení nejpálčivějších světových úkolů by nejen přispělo k osobnímu rozvoji jednotlivců, ale v globalizovaném světě také podpořilo porozumění a pomohlo vytvořit nutné sítě.

2.13 Národní civilní služby někdy existovaly jako alternativa vojenské služby. S postupným rušením povinné vojenské služby a narůstající profesionalizací armády v členských státech zaznamenaly pokles i civilní služby. Na druhé straně by rozvoj dobrovolných služeb mládeže mohl být také atraktivní alternativou, jak začlenit mladé lidi do společnosti i přesto, že se vojenská a veřejná služba stávají méně častými.

2.14 Dobrovolná činnost a další iniciativy občanské společnosti z mnoha důvodů přitahují čím dál více pozornosti. Zástupci členských států, přistupujících zemí a Evropské komise se na pozvání italského předsednictví v roce 2004 sešli v Římě na první konferenci o občanské službě a mládeži. Předsednictvo italské konference ve svých závěrech mezi jiným nabádalo k:

— systematické a pravidelné výměně informací a osvědčených postupů a k posílení spolupráci mezi občanskými službami a politikou mládeže;

— větší účasti mladých lidí v občanských službách s cílem posílit jejich občanství a smysl pro solidaritu;

— intenzivnější spolupráci mezi členskými státy, přistupujícími zeměmi a Evropskou komisí v oblasti občanských služeb pro mládež.

3. Současné výměnné programy

3.1 Evropa

3.1.1 Součástí programu „Mládež v akci“ je Evropská dobrovolná služba. Dobrovolníci ve věku 18 až 30 let stráví 2 až 12 měsíců v zahraničí. Při té příležitosti projdou konkrétní odbornou přípravou a jejich studijní zkušenost je formálně uznána v pasu mládeže (Youthpass). V letech 1996–2006 se Evropské dobrovolné služby zúčastnilo asi 30 000 dobrovolníků.

3.1.2 Od roku 2009 budou do institucionalizovaných forem evropské dobrovolné činnosti zapojeni senioři, a to v rámci programu Grundtvig. Přestože rozsah těchto výměn bude zpočátku malý, za zmínku stojí to, že Evropská komise hledá formy, jak podpořit dobrovolnou činnost vykonávanou různými věkovými skupinami. Také činnosti prováděné v rámci programu Evropské komise „Evropa pro občany“ vytvářejí reálné možnosti výměny dobrovolníků z různých zemí a různých věkových skupin.

3.1.3 Již mnoho let vzájemně spolupracují tisíce organizací činných v zemích EU. Důležitým prvkem této spolupráce je výměna dobrovolníků. Tyto výměny mají decentralizovanou podobu, a proto nejsou k dispozici údaje týkající se jejich rozsahu. Vezmeme-li však v úvahu pouze výměny, které probíhají prostřednictvím organizací činných v rámci světových struktur, je jisté, že se jich účastní významný počet, hlavně mladých, Evropanů.

3.1.4 Evropská dobrovolná služba vychází z jistých základních hodnot a norem kvality, které jsou zakotveny v listině Evropské dobrovolné služby. Aby bylo možné tyto zásady chránit a dodržovat, musejí být organizace, které mají zájem o vysílání či přijetí dobrovolníků Evropské dobrovolné služby, nejprve akreditovány.

3.1.5 Evropský program Erasmus dosáhl značných úspěchů ve zvyšování mobility univerzitních studentů a v podpoře spolupráce mezi institucemi vyššího vzdělávání. Programu Erasmus se účastní přibližně 90 % evropských univerzit a od jeho počátku v roce 1987 se do něj zapojilo 1,9 milionu studentů. Program bude v budoucnosti usilovat o další rozšíření své činnosti zaměřené na mobilitu, s cílem dosáhnout v roce 2012 počtu 3 miliony zúčastněných studentů.

3.1.6 Program Leonardo da Vinci podporuje mobilitu osob, které procházejí počátečním odborným vzděláním a přípravou, mobilitu zaměstnanců a osob samostatně výdělečně činných a mobilitu profesionálů v odborném vzdělávání a přípravě.

3.2 Členské státy

3.2.1 EHSV uznává jednotlivé formy a tradice občanské služby a další druhy dobrovolné činnosti v členských státech, jejichž cílem je aktivní občanství, solidarita a sociální rozvoj. Zdůrazňuje úlohu a přínos nevládních organizací činných v oblasti práce mládeže či dobrovolné služby. Je si rovněž vědom toho, že informace o programech občanských služeb a dobrovolné činnosti v členských státech jsou kusé.

3.2.2 V několika státech, např. v Německu, Itálii a Francii, občanská služba pro mladé lidi v různých podobách (povinná nebo dobrovolná) již existuje. Některé další země tyto služby zavádějí nebo její zavedení zvažují.

4. Evropská občanská iniciativa

4.1 Současné politické iniciativy

Výbor vítá doporučení Rady na podporu mobility mladých dobrovolných pracovníků v Evropě. EHSV rovněž vítá usnesení Evropského parlamentu ze dne 22. dubna 2008 o úloze dobrovolné činnosti při posilování hospodářské a sociální soudržnosti. Upozorňuje na potřebu mobilizovat zdroje pro dobrovolnou činnost a zpřístupnit programy také jiným skupinám než mladým lidem.

EHSV rovněž oceňuje výzvu Komise k provedení přípravné akce Amicus, jejímž cílem je podpořit nadnárodní přístup k umísťování mladých osob do občanské služby a dobrovolných činností, podporovat rozvoj evropské sítě a umožnit fázi testování a hodnocení.

4.1.1 EHSV by tedy uvítal, kdyby členské státy, které mají v této oblasti zažitá tradice a zájmy začaly spolupracovat, čímž by existující formy občanské či civilní služby mohly získat nadnárodní rozměr.

4.1.2 EHSV souhlasí s tím, že mezi jednotlivými státními programy chybí koordinovaná činnost, což spolu s nedostatkem dostupných informací omezuje možnosti, jež Evropská dobrovolná služba nabízí, a je důvodem k obavám. Výbor rovněž oceňuje úsilí zaměřené na to, aby se ECS výrazněji zapsala do povědomí široké veřejnosti, jako např. program Erasmus.

4.2 Jaké ambice pro Evropskou občanskou službu?

4.2.1 EHSV zastává názor, že by EU měla stanovit ambiciózní cíle pro širší zapojení občanů do občanské společnosti. Prvním krokem by bylo provést doporučení, která EHSV vyslovil v předchozím stanovisku (viz odstavec 2.5).

4.2.2 EU by měla podporovat Evropskou občanskou iniciativu, která kombinuje politiky a aktivity pro výměnné programy, které nejen kladou důraz na mládež, ale také zajistí výraznější evropskou složku. V optimálním případě by služební období mělo proběhnout v jiné zemi, než zemi původu účastníka. Výbor je přesvědčen, že by Evropská unie měla na tyto programy věnovat více finančních prostředků.

4.2.3 V počátečním období by se mělo usilovat o to, aby se počet osob účastnících se výměn mladých dobrovolníků zdvojnásobil. Uskutečnění tohoto cíle by nemělo být problémem, když si uvědomíme, že např. do programu Erasmus je dnes zapojeno více než 100 000 studentů, zatímco do jiných výměnných programů pro mládež v Evropě se zapojuje pouze velmi nízké procento evropské mládeže. V dlouhodobém horizontu by tyto programy mohly usilovat o účast srovnatelnou s programem Erasmus.

4.2.4 EHSV je přesvědčen, že je nutné se více zaměřit na znevýhodněné mladé lidi. Příslušníci této skupiny by ze zapojení do občanské společnosti mohli nejvíce těžit, avšak často nemají potřebné finanční prostředky či dostatečnou kvalifikaci.

4.2.5 Do této iniciativy by měli být zapojeny také jiné skupiny než mladí lidé. Evropské obyvatelstvo stárne, ale starší lidé jsou aktivnější než dřív a chtějí rovněž hrát viditelnější roli ve společnosti. Zahrnutí dalších skupin osob do programu, např. osob v důchodu, by podpořilo koncept „aktivního stárnutí“ a rovněž umožnilo vzájemné sblížení příslušníků nových skupin osob z různých zemí. Starší občané by se mohli podílet na životě společnosti, předávat své životní zkušenosti a cítit se užiteční. To by mělo pozitivní vliv na jejich zdraví a kvalitu života. Když mladí a staří lidé spolupracují při provádění dobrovolné činnosti, je možné rovněž podporovat porozumění mezi generacemi, vyměňovat si zkušenosti a nabízet vzájemnou podporu.

4.2.6 Zajištění lepší spolupráce mezi existujícími státními a evropskými programy je důležitým krokem. Vedl by k odbourání technických překážek, od nedostatku vzájemného uznání zkušeností s občanskou službou a kvalifikací mladých lidí až po otázky spojené se zdravotním a úrazovým pojištěním. Za tímto účelem by se Evropská unie měla rozhodnout pro koncepci výměnných programů, které splňují požadavky Unie na kvalitu.

4.2.7 Dnes je státní podpora významná pro stimulování rozvoje programu a zaručení standardů kvality. Žádná země však nemůže pokrýt všechny náklady spojené s dobrovolnými projekty. Zejména pro nadnárodní aktivity je často třeba hledat soukromé finanční zdroje. K podpoře výměn a k vytvoření Evropské občanské iniciativy tedy EU musí podstatně navýšit rozpočtové prostředky na dobrovolnou činnost (včetně výměn) a zajistit například pokrytí nákladů na koordinaci, dodávat podněty a křížové dotace mezi zeměmi. EHSV rovněž povzbuzuje členské státy, aby zvýšily financování těchto aktivit.

4.2.8 Výbor považuje za důležité podporovat zapojení třetích zemí, tedy aby dobrovolníci mohli sloužit v zahraničí

a přispívat tak k úsilí EU o splnění cílů tisíciletí a k provádění evropské politiky rozvoje a humanitární pomoci. Iniciativa, která podporuje širší rámec a větší počet výměn, by měla být rovněž koordinována s Evropským dobrovolnickým sborem humanitární pomoci, který zavádí Lisabonská smlouva. Kromě mladých Evropanů by sbor měl být výhledově otevřen i dalším skupinám občanů. V této souvislosti je důležité zajistit, aby vízová politika EU těmto výměnám nebránila.

4.2.9 EU rovněž potřebuje této oblasti věnovat více pozornosti a zhodnotit ji tím, že bude stimulovat a podporovat výzkum a také rozvíjet statistické složky. Spolupráci mezi existujícími občanskými službami je třeba dále projednat, sledovat a monitorovat ve vhodném institucionálním rámci.

4.3 Přínos a výzvy

4.3.1 Evropská občanská iniciativa by kromě základních svobod a právního státu pomohla akcentovat univerzální i evropské hodnoty svobody, demokracie a dodržování lidských práv. Dále by měla rovněž usilovat o rozvoj sociálních a jazykových dovedností, dovedností v oblasti vytváření sítí, budování a fungování Evropské unie a také o získávání a výměnu zkušeností. Touha získat vědomosti nebo lépe poznat sám sebe a své schopnosti bývá často důvodem, který mladé lidi vede k zapojení do dobrovolné činnosti a přispívá rovněž ke splnění požadavků znalostní společnosti.

4.3.2 EHSV je přesvědčen, že existuje značný prostor pro nadnárodní spolupráci a výměnu dobrovolníků v celé řadě oblastí (např. sociálního začleňování, lidských potřeb, dětí a mládeže, sportu, informací, ochrany dědictví, kultury a umění, životního prostředí, civilní ochrany atd.) a že výměny mohou prohloubit evropský rozměr občanství.

4.3.3 EHSV věří, že Evropská občanská iniciativa by rovněž mohla prohloubit spolupráci mezi členskými státy, přistupujícími zeměmi a zeměmi v rámci evropského nástroje sousedství a partnerství, pokud jde o aktivní občanství a smysl pro solidaritu.

4.3.4 Dobrovolníci mohou cíleně sbírat důležité, neformální a na trhu práce žádané zkušenosti a znalosti a vytvářet si síť kontaktů. Mohou rovněž získávat klíčové dovednosti a znalosti v oblastech reklamy, komunikace, sebevyjádření, sociálních dovedností, managementu a odborné přípravy. Dobrovolná činnost tedy může být významnou součástí životopisu jednotlivce a jeho pracovního postupu. Je však třeba zajistit, aby zkušenost mladých lidí získaná během dobrovolné činnosti a neformálního vzdělávání byla uznána.

4.3.5 Jsou zde však i jisté výzvy. Jednou z nich je chybějící právní postavení dobrovolníků. Státní rámcové předpisy definují postavení dobrovolníků a organizací v dané zemi a v menší míře i v zahraničí. Neexistují žádné státní rámcové právní předpisy, které by například dobrovolníkům Evropské dobrovolné služby zaručovaly podobné právní postavení.

4.3.6 Je třeba rovněž vyřešit otázky pojištění, zdraví a bezpečnosti. Dobrovolníci by měli po dobu své služby mít zaručeno přiměřené sociální zabezpečení. Tento bod se však stává ožehavým v okamžiku, kdy se pravidla sociálního zabezpečení při výkonu přeshraniční dobrovolné činnosti liší stát od státu. EHSV by tedy chtěl Komisi povzbudit, aby v těchto otázkách podporovala společné porozumění, a vyzývá členské státy a příslušné instituce, aby tyto důležité otázky řešily.

4.3.7 Je třeba vyvinout veškeré možné úsilí, aby se předešlo možnému konfliktu mezi placeným zaměstnáním a dobrovolnou službou. Proto je nutné jasně definovat rozdíly mezi zaměstnanci a dobrovolníky a případně rovněž povinnosti dobrovolníků. Smyslem dobrovolné činnosti není nahradit zaměstnání. Proto je spolupráce se sociálními partnery důležitá.

5. Úloha EHSV a organizované občanské společnosti

5.1 Organizovaná občanská společnost je pro dobrovolnou činnost stěžejním sektorem. Do Evropské dobrovolné služby a dalších evropských programů je již zapojeno mnoho organizací občanské společnosti. Dobrovolné organizace by měly i nadále hrát zásadní roli v širším výměnném programu.

5.2 Je faktem, že neziskové a dobrovolné organizace v Evropě často poskytují různé veřejně prospěšné služby. Souběžně však v mnoha případech klesá zapojení do lidových hnutí. Za těchto okolností by Evropská občanská iniciativa mohla přispět k intenzivnějšímu zapojení občanů do organizované občanské společnosti a poskytnout organizacím lepší příležitosti k vlastnímu rozvoji. Analýza úlohy a postavení neziskových organizací ve společnosti a diskuse o nich mohou přinést změnu v tom, jakým způsobem mohou tyto organizace konkrétně přispívat a zviditelnit jejich přínos pro společnost.

5.3 Evropská občanská iniciativa může rovněž přispět k silnější a dynamičtější občanské společnosti. To bude přínosné i pro sociální kapitál v konkrétních otázkách důvěry, menší korupce a členství v dobrovolných sdruženích.

5.4 Problém akreditace organizací a otázka kvality výměny měly často vliv na organizace občanské společnosti. EHSV povzbuzuje organizovanou občanskou společnost v členských státech a na evropské úrovni, aby spolupracovala v úsilí nalézt společné zásady pro akreditaci a rozvoj dalších společných kritérií kvality. To by mohlo případně probíhat ve spolupráci s odpovědnými orgány veřejné správy.

5.5 EHSV si uvědomuje, že toto téma vyžaduje monitorování, a to např. v podobě konference. Té by se měly zúčastnit všechny státní orgány zajišťující tyto služby, Evropská komise a nevládní organizace, které působí v oblasti mládeže či dobrovolné služby, s cílem podporovat rozvoj rámce pro Evropskou občanskou iniciativu.

V Bruselu dne 25. února 2009.

předseda
Evropského hospodářského a sociálního výboru
Mario SEPI

PŘÍLOHA

ke Stanovisku Evropského hospodářského a sociálního výboru

Následující pozměňovací návrhy byly při jednání zamítnuty, získaly však nejméně čtvrtinu odevzdaných hlasů:

Odstavec 2.11

„V současné době se dobrovolné činnosti ~~provádějí především~~ mladých lidí prioritou prostřednictvím otevřené metody koordinace v rámci politik Evropské unie týkajících se mládeže, který má tři hlavní složky:

- podporu zapojení mladých lidí do aktivního občanství a občanské společnosti,
- podporu dobrovolných aktivit mezi mladými lidmi,
- zlepšení informovanosti mladých lidí a existujících informačních služeb pro mladé lidi, které mezi nimi podporují dobrovolné aktivity, napomáhají lepšímu porozumění a poznání mládeže.“

Výsledek hlasování

Hlasů pro: 49 Hlasů proti: 69 Hlasování se zdrželo: 19

Odstavec 4.3.7

„Je třeba vyvinout veškeré možné úsilí, aby se předešlo možnému konfliktu mezi placeným zaměstnáním a dobrovolnou službou. Proto je nutné jasně definovat vztahy mezi zaměstnanci a dobrovolníky a rovněž povinnosti dobrovolníků. Smyslem dobrovolné činnosti není nahradit zaměstnání. Proto je spolupráce organizací zastupujících dobrovolníky se sociálními partnery důležitá.“

Výsledek hlasování

Hlasů pro: 48 Hlasů proti: 77 Hlasování se zdrželo: 23
